

Szerkesztési iroda:

Nagy-Becskek,

Zápolya-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21 szám.

Nagybecskerek, 1897.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felolvas szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

XXVI. évfolyam, 146. szám.

Előfizetési árak:

Egész évre ——— 12 frt.
Félévre ——— 6 „
Negyedévre ——— 3 „
Egy hóra ——— 1 „
— Egyes szám ára 4 kr. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetés-
irodáknak.

Megjelenik mindennap

vasár- és ünnepnapok kivételével.

Szerda, június 30.

Autonómia és törvény.

Nagybecskerek, június 30.

(—F—) A katolikus autonómia kérésének napi rendre tüzése, amelynek érdekében most folynak a választási előkészületek, a Bánffy-kormány kezdeményezésének eredménye. Es pedig a magyar kormánynak a legvégső határig menő szabadelvűségét bizonyítja az a tény, hogy utat kíván nyitni a haza katolikus polgárainak arra, hogy végre komolyan megkísértsék: valóban akarnak-e és képesek-e oly katolikus autonómiát szervezni, amely egyfelől életképes, másfelől pedig az alkotmányosság és a parlamenti kormányrendszer keretében megfér?

Az 1870 ben és 1871. elején ülésezett katolikus kongresszus ugyanis egy erősen klerikális többség befolyása alatt a magyarországi katolikus egyház számára oly szervezeti javaslatot dolgozott ki, amely a magyar király főkegyuri s az egyházi dolgokban gyakorolt összes jogait, valamint a magyar államnak igen nevezetes és ugy a közszabadság, mint a kulturális fejlődés szempontjából megmérhetetlen fontosságú jogait egyszerűen konfiskálta az önkormányzati kongresszus számára. Nem önkormányzatot, hanem államot akart alkotni az államban s ezt a hallatlan támadást az alkotmányosság és a közszabadság ellen még azzal is tetézte, hogy egy küldöttsége által a kormányt közvetlenül az uralkodónak nyújtotta át avval a szándékkal és föltevással, hogy az az uralkodó által jóváhagyva, egyszerűen életbe lépjen.

A király azonban, hiven az alkotmányhoz, a dolgot tovább eljárs végett a miniszteriumnak kiadta, s így az önként érthetőleg zátonyra jutott.

Az a kérdés, hogy az újból összeülendő kongresszus okulni f-g-e a multnak eme tapasztalatán s illetőleg, hogy a szervező bölcseségnek és a józan önmérsékletnek azt a nem csekély mértékét képes lesz-e tanusítani, mely szükséges ahhoz, hogy az

autonómia a korona legfőbb kegyuri és felügyeleti jogai épségben hagyásával s azokkal összhangban alkotassék meg. — Erre a körülményre utal az 1895-iki királyi kézirat, amelyre a mostani összehívó levél hivatkozik. Ebben tehát meg van mondva, hogy mit nem szabad a kidolgozandó szervezetnek magában foglalnia. Az a magyar közoktatásügyi miniszter, aki bármely autonóm testület kedvéért a magyar király s a magyar állam elidegeníthetetlen jogaitól csak egy szemernyit is feláldozna, nemzetének s királyának hűtlen sáfárja lenne. Hogy ez történni nem fog, annak biztosítékát látjuk Wlassics Gyula közoktatásügyi miniszter minden gáncson felül álló alkotmányos elvhűségében, valamint abban, hogy a kongresszus által kidolgozandó tervezet nem léphet addig életbe, míg az törvényes módon az ország törvényei közé be nem czikkelyeztetik.

tartott közgyűlésen öt tiszteletbeli elnöknek megválasztotta, tekintettel ama jóindulatra, melyel a főispán a hitközség földadományozási ügyét fölkarolta, hangsúlyozva végre azokat a fontos teendőket, melyek a kongresszus tagjaira várnak és melyek általuk megoldandók, indítványozza, hogy a jelenlevők kiáltásá ki Rónay Jenő főispánt a nagy kikindai választókerület kongresszusi képviselőjelöltjévé. Riadó, szünni nem akaró lelkes éljenések viszonzották Kasztory elnök indítványát, mire a jelenvoltak Rónay J. Torontál megye főispánját a n kikindai kongresszusi választókerületnek képviselőjelöltjévé kiküldötték. Augustin Miklós iskolaszéki vil. elnök örömet fejezi ki az egyhangú határozat fölött s indítványozza, hogy választassék egy bizottság, mely Rónay Jenő főispánnak a jelöltséget felajánlja és öt annak elfogadására felkérje.

— A „Nagybecskereki Általános Ipar-szövetkezet“ cégre megalakult. Tegnap tartott a város háza nagyteremében a folytatásos alakuló közgyűlés, melyen dr. Grandjean József polgármester elnököt. Résztvettek még a közgyűlésen Poroszkay Béla, mint a „Torontálvármegyei közp. hitelintézet mint szövetkezet“ igazgató elnöke, Ghimesy Béla mint előadó s számos iparos tag. A közgyűlés megállapítván a feltételek pontozatait, melyek mellett a központi hitelintézet kötelékébe belép, a megalakulást végleg kimondta. Ezután a választások ejtettek meg. Szövetkezeti elnökké egyhangú lelkesedéssel dr. Grandjean József, az igazgatóságba Baaden J. L., Schaller Jenő, Grob János, Homa Kálmán és He Mátyás, a választmányba Kecks Henrik, Klementisch Ferencz, Wilmos János, Tunnar Alajos, Karabóc: Nándor, Rocz Ede, Fichtel József, Jekly Lipót, Keller György, Wilhelm Ferencz és Grucis Kuzman, a felügyelő bizottságba pedig antalfi Zsirus Mihály, Holländer Ede, Kucsera Zorill, Kothstein János és Prashak Antal választattak meg. A közgyűlés a tapintatos vezetés és közreműködésért köszönetet mondván dr. Grandjean József elnöknek, lelkes éljenés közt feloszlott. A megválasztott igazgatóság, választmány és felügyelő bizottság f. é. július hó 3 án este 6 órakor a város háza termében fog együttes ülést tartani, melyben a működés megindítása iránt határoz.

— Aratás előtt. Az aranykalászal ékes rónaság, a lombövezte lankás oldalak, ringó áldással koszoruzva fürdenek a nap sugarában. Ha nyílik a hajnal harmatos ajka, szálló pocsirta-

HIREK.

Tájékoztató.

Julius 1. Rendkívüli megyei közgyűlés.

Julius 4. Kerti ünnepély.

Julius 5. Közigazgatási bizottság.

A gőzfürdő naponta reggeli 6 órától nyitva van; nők részére kedden és pénteken délután.

— Személyi hír. Dr. Dellimanics Lajos alispán hivatalos ügyben néhány napra Budapestre utazott.

— Rónay Jenő főispán jelölése. A nagy kikindai katolikusoknak az autonómikus katolikus kongresszus ügyében e napokban tartott gyűlésén, miután dr. Ebner A. főesperes a gyűlést borekesztette, Kasztory János hitközségi világi elnök felszólította a jelenlevőket, hogy még egy rövid ideig együtt maradjanak. Ezután előadta, hogy tekintettel ama közszerelethez, melyben Rónay főispán a megye összes lakosai részéről részeseül, tekintettel továbbá arra, hogy a főispán mint buzgó róm. katolikus, élénk figyelemmel kíséri egyháza ügyeit, mit a nagybecskereki r. k. hitközség azzal viszonzott, hogy a legutóbb

A „TORONTÁL“ tárczája.

Éjszaka.

Kibull kezemből a könyv és csüggedten meredek a lámpa sápadt világára. A sárga láng végtelen szomorúsággal hinti szét bágyadt fényét, mintha átlátszó halotti lepellel akarna körülöttem leborítani mindent.

Az árnyak komoran, sötétezen merednek elő a szegletekből, mintha csak a lelkemből szállottak volna fel, hogy szétterjeszszék körültem is a homályt, a világtalanságot.

Es ott fekszik egy könyv . . .
Tekintetem a becsukott fedeletre tapad és önkéntelenül is lezart koporsóra gondolok. Koporsóra, melyben eltorzított arcu hulla mered a nagy sötétségbe.

Abból a könyvből árnyak suhannak elő . . .
Eloltom a lámpát. Hiába . . . Mint sűrű, fekete füst gomolyodnak előttem az árnyak. Alakulnak, módosulnak és kísértetként rajzanak a könyv körül, mely jessztő fekete foltként rémlik elő az éjszakából. Es újra csak koporsóra kell gondolnom, melynek erős ércze alatt ott leselkedik a halál.

Vége vagyok immáron az álmoknak. Hiába igyekezem a szemem elé az élő életet varázsolni, minden mögött ott látom a pusztulást, a romlást. Keretre gondolok és szines mezőre s ime sárga, elfakult levelek hullanak előttem a sötétben alá és a rét felett busan bug tova az ősznek hideg

fuvalma, mely a széttépett szirmokat vak haraggal seprí az enyészet felé . . .

Végte ré elernyed testem, lelkem. Az álmok nehéz szárnyakkal lebegnek felettem. A sötétség, az árnyak, ablakon beszűrődő csillagfény össze gomolyodnak és mintha tompán zsongana egymásban valami . . . Es mintha lassan-lassan tovasiklanék e bizonytalan zür-zavarból egy új világ felé . . . Es a félszom kedéből egy kép válik ki, egy régi kép . . .

Szegény, özvegy édes anyám a nappal küzdelmei után elfáradva, elcsigázva hajja gondterhelte fejét a dagadó vánkosra . . .

Kezébe könyvet vesz. Amint szemei tovasiklanak a fekete sorokon, hemlokáról lassan-lassan elsimulnak a ráncok, mintha szelid tündér huzta volna rajta végig bársonyos kezét.

Es oda guggolva az ágy mellé, néztem tovább az én szegény, szegény édes anyámat.

Szomorú arczán derű kezdett szétáradni, mint mikor a hajnal rózsaszíneje simul szét a lomb árnyékolta erdei patak azéles tükörén . . .

Es feje hátrahajolt . . . ajkai mosolyra nyíltak és csendes, boldog álomba merült.

En pedig babonás tisztelettel néztem a könyvre, mely ott pihent ujjai közt . . . Mily csodatévő tündérek lakozhattak abban, hogy megelégedettséget, derűt varázsolhattak annak a szegény asszonynak lelkébe, kit olyan durva kézzel bántott az élet . . .

Önkénytelenül felsóhajtok és egyszerre a semmisségbe foszlik a bűvös kép . . .

Körülottem újra vigasztalan sötétség néli s feketebb könyv fenyegetően mered felém . . .

A hivatalos melléklet 125. számával.

ének csicsergi be azt a nagy templomot, hol: „együtt mélység és magasság“ vagyon. A munka nehéz terhétől izadó homlok, az élet küzdelmeiben kifáradt izmok, megérik az Isten ujját, mely édes álmak balsamával simítja el a gondok mély redőit. Felmagasztosul, istenéhez emelkedik a lélek . . . erőt merít a csüggedő . . . s a családásoktól tépett szivekben fészket rak a remény madár . . . A pendülő kasza, a sulánó sarló nyomán emelkednek a legszentebb keresztetek, melyekből az élet mannája hull: a magasban meghallgatott ima . . . Eme keresztetek vállain emelkednek fel népek és királyok . . . eme keresztetek bensejében van rejtve az istenáldás csirája . . . E keresztetek kihulló magja: tápláljon boldog hazát, nemzetet! . . . legyen méltó bére a szorgalomnak, mely a kemény göröngyöket verejtékével öntözte . . .

— **Az aratás.** Az aratási munkálatok vármegyénkben nyugodtan megkezdődtek. A megyebeli árvízszújtotta községek azon lakói, a kik otthon nem kapnak már munkát, a gazdasági egyesület közvetítésével más megyék területén jutottak dologhoz. A midőn ezt konstatáljuk, nem mulaszt-hatjuk el felemlíteni, hogy ezen kedvező eredmény bizonyossága annak, hogy megyénk munkásai egyrésztől belátták, hogy a kormány messzemenő intézkedéseivel szemben teljesen hiábavaló lenne az ellentállás, de másrészt örömmel látjuk ebből, hogy a munkások, ha első pillanatra el is hagyták magukat ámitani a lelketlen igazgatóktól, később mégis belátták, hogy jobb azok szavaira hallgatni, akik jó és balsorsban mindig oldaluk mellett vannak, mint az idegenből idevetődött professzionatus „elvtársak“ számára a forró tüzből kikaparni a gesztenyét. Hisz a legutóbbi árvizek alkalmával is láthatták a munkások, hogy a hatóságok éjjel-nappal fáradoztak azon, hogy megmentsék, a mi menthető, s a legnagyobb önfeláldozással védték meg mindenkinék személyét és vagyonát. Örvedetes jelenség ez továbbá arra nézve, hogy a régi nyugalom és rend lassan teljesen helyre áll ismét megyénkben s a munkások békés foglalkozásukhoz térnek vissza, a mely egyedül lehet reájuk nézve áldást hozó.

— **Árvíz.** A bánlakai járási árvízkarosult községek lakói közül mintegy 400 munkás nyert a gazdasági egyesület közvetítésével munkát Bács-megyében és Temes-megyében. Mindemellett azonban még nagyon sok munkáskéz nem talál munkát a vidékről s ezek szűkölködésnek néznek elébe a téli időben. A hatóság megtett minden intézkedést arra nézve, hogy ezek is munkához jussanak, hogy így ezen csapás is lehetőleg enyhíthessék mindent.

ságban, mert mögötte fekete arcczal leselkedik a halál . . .

Es voltak idők, midőn a halálnak balálával büntettek azokat, kik sárral dobák be a hitnek szent épületét . . .

Mi pedig szobrot emelünk mindazoknak, kik durva csákánynyal támadnak mindannak, mit mi szépek, magasznak, nagynak tartunk . . .

Es ajkunk nem fárad el, hogy himnusokat zengjünk lelki világunk hóhérainak . . .

A régeiket pedig kaczagjuk! Hisz azok csak boldoggá tettek bennünket, azok csak hitet, bizalmat öntöttek szívünkbe . . .

Ugy-ugy, csak mulassunk rajtuk! Csak az éjszaka ne volna olyan üres, olyan sivár . . .

Vad haraggal nézek a takarómról felém meredő sötét könyvre.

Ujra széjjeltepte egyik ábrándomat. A tegnapi szintén, az azelőtti is . . . De lelkem, mely olyan volt, mint a virágos fa, in máron kopáran, díszte enül csüggeszti alá lombtalan galyait . . .

Talán van még egy-két virága . . . De holnap ujra oivasok és a sötét betűk vaskampókként rántják majd őket a sárba . . .

Es akkor az lesznek, mit modern embernek neveznek . . .

Virágtalan és disztelen. Körülöttem pedig a pusztaság és sötétség . . .

Megborzongok . . . Még jobban megamra húzom a takarót és fájdalmasan sóhajtom a néma éjszakába:

Oh! én édes anyám szép könyvei, hová lettek? . . .

Roboz Andor.

— **Megszűnt sertésvész.** Dr. Dellimanics Lajos, Torontál vármegye alispánja, a Nagybecskerek városára elrendelt sertészárt feloldotta, minthogy a beérkezett jelentések szerint a vész megszűnt.

— **Szép asszonyok a fürdőn.** Nyár évadján, a mikor a nap úgy udvarol a földnek, mint egy lángoló szerelmes a maga imádtott asszonyának, a legegészségesebb nők is hirtelen valami komoly betegséget fedeznek föl magukban, aminek a gyógyítására okvetlenül fürdő kell. Az orvosok bámulva konstatálják a veszedelmes tünetöket még ott is, ahol betegségek nyoma sincs; de a tudomány hiába kétkedik ott, ahol szép asszonyok írják elő az orvosoknak azt a betegséget, aminek a gyógyítására okvetlenül fürdőre kell menniük. Mikor a szép asszony komolyan azt állítja, hogy beteg, akkor a férj sem kételkedik többé és attól fogva neki csak egy választása van: egyedül hagyja-e távozni a szép gyöngédkötőt, avagy ő is menjen vele a Tátra fenyvesei közé, Rohics, Gastein, Marienbad elegáns rengeteibe, a Balaton, vagy az északi teoger morajló partjaira? Akár kíséri a férj, akár nem, a szép asszony mindenesetre megy és vízi magával a tetszetős, kedves toalettek pazar sokaságát. Sohasem fejt ki több izlést az asszony, mint az ilyen édes nyári betegségek évadján. A fürdőzés eredménye mindig csatlhatatlan. A betek szép asszonyok biztosabban meggyógyulnak a fürdőn, (még ha nem is használják gyakran a sós, vasas és kénes fürdőket) nem is élnek sűrűn a fürdőorvos tanácsával) biztosabban meggyógyulnak ott, mint a föld bármelyik csudatévő pontján. És hogy miattál ék meggyógyulnak a fürdőn, (sőt sokszor már a vasuti vonaton is odamenet) hány embert tesznek beteggé a szépségükkel, hány embert tesznek sápadttá az arczuk rózsáival — azzal a fürdőző szép asszonyok ma épp oly kevésbé törődnek, mint Éva anyánk idejében, amikor a legelső asszony legelőször fürdött meg a Ganges hullámaiban a paradicsomi háutsaison idején.

— **Beteg író.** A napokban megirtuk egy fővárosi lap nyomán, hogy dr. Dengi János, Krassó-Szörény megye tanfelügyelője, a kiváló poéta, súlyosan beteg. Mint most a tanfelügyelő ur velünk közli, éppen semmi baja sincs s az említett hír csupán félreértésből láthatott napvilágot.

— **Vakáció.** Egyet rugok még rajta kopott iskolapad, aztán tied vagyok, imádtott semmittevés! Mily helyes dolog is az a vakáció! Petőfivel akárhány diák így kiált fel: „Ki téged feltalált, az volt ám nagy ész!“ Hógyne! Alló két hónapig nem kell napról napra abba a komor iskolába járni, a kopasz négy fal közé szorulni és szivből fakadó ásitozások közt a tanár magyarázatát hallgatni; nem kell tanulni, s ami még nagyobb örömet okoz: nem kell felelni! Képzhet-e ennél nagyobb boldogság? Egy szivvel-lélekkel felel erre a kérdésre minden diák: Nem! nem! és mindig nem! Van-e nagyobb élvezet, mint reggel kilenc óra után kelni, sétálni, fürödni, halászni, ebéd után aludni, bottal járni és cigarettát színi (mert most már nem kell félni a tanár urtól)? Unisono felel a legifjabb Magyarország: Nincs, nincs, nem is lesz! A mai nap a szabadság első napja. Már nem „parancsol direktor, sem a tanár, sem a pap“. Kiki élvezi a vakációt teljes örömben, boldogságban. Elköltözték a mi madaraink, hogy szeptemberben ismét visszajöjjenek. Meg is érezük. Ablakaink alatt nem lármázik az iskolából kijövő „gombosó“ sereg, az utczák üresek, a zaj elült. De mi nem is panaszkodunk ezért. Mindenki örül csak a mi lánykaink busonganak, s nem egy sóhajtas közt mondja: Nincs a természetben vesztés, csak én; nincs egyetlen árva, csak az én szivecskéim! — Hová is tűntek el azok a lángoló szemek, melyek felé szintén lángoló szemek, piruló arczocskák oly édesen mosolyogtak. Ti boldog vakációzó diákok, gondoltok-e majd néha néha árván hagyott galambocskáitokra?

— **Beiratások az ipariskolába.** A budapesti m. kir. állami ipariskolába (VIII. Népszínház-utca 8. szám) a beiratás, mint lapunkat értesítik, szeptember hó első napjától 5 ik napjáig tart. Az intézetnek öt szakosztálya van, ugymint: az építészeti, gépészeti, vegyészeti, fém-, vasipari és faipari szakosztály. Rendes tanulóul felvételtnek: a) kik a polgári iskola, gimnázium vagy reáliszkola négy alsó osztályában jó osztályzatú bizonyítványt nyertek a magyar nyelvből, a számtanból s algebrából, a mértanból és mértani rajzból. b) Iparossegédek és mindazok, kik a megjelölt tantárgyakból a felvételi vizsgálatnál kellő készűtséget tanusítanak. A vegyészeti, fém-, vasipari és faipari szakosztályba az al-fokú ipariskola harmadik osztályát jó sikerrel végezt iparos segédek is felvételtnek rendkívüli tanulónak. Altalában megkivántatik, hogy a belépni kívánó növendék az általa választott szakcsoportbeli iparágban már előre gyakor-

latot szerzett s legalább is azon két havi nyári szünidő alatt, amely után az ipariskolába akar lépni, a gyakorlatban foglalkozott legyen s ezt hatóságilag hitelesített bizonyítvánnyal igazolja. A beiratkozásnál bemutatandó iratok: a keresztlevel vagy születési bizonyítvány, az elvégzett középiskolai osztályokról szóló összes bizonyítványok, a hitelesített gyakorlati bizonyítvány, orvosi és himlő-oltási bizonyítvány. A beiratási díj egész évre 2 frt, a tandíj félévenként 10 frt. Az igazgatóság készséggel szolgál bővebb felvilágosítással.

— **Az óbecsei nábob tragédiája.** Bizonyára élénken emlékszik még mindenki arra a szenzációs esetre, mely néhány évvel ezelőtt Óbecsén ment végbe. Arról az esetről van szó, mikor Jovanovits György óbecsei földbirtoke szép, fiatal neje egy családi dráma után oly hirtelen meghalt. A férfi vallomása szerint a nő önmaga vetett véget életének, de a megindított vizsgálat oly körülményre akadt, mely a férjet terhelte felesége halála miatt. Ezért Jovanovitsot le is tartóztatták. Ügye megjárta mind a három bírósági fórumot, de egy sem bírta kideríteni, hogy a szép, fiatal asszonyt a férje ölte-e meg, vagy tényleg elkeseredése üzte a halálba. Jovanovitsot mind a három bíróság fölmentette, mert nem volt ellene bizonyíték. A vizsgálati fogságból kiszabadult földbirtokos ezután csöndesen visszavonultan élt birtokán, miközben ideges buskomorság vett rajta erőt. Idegessége csaknem a dühöngésig fokozódott, s egy gonosz pillanatban édes anyjára is fegyvert fogott. Lövése nem talált, de miatta újból fogolylyá lett. A börtönben azonban csakhamar kiderült róla, hogy ő nem gonosztevő, hanem zavart elméjű. Az elborult lelkű embert felvették a budapesti elmekórházba. Senki sem tudhatta, hogy a neje nek halála fölött való szomorodása tette e buskomorrá, vagy bűnösségének tudata zavarta meg lelkét. A mult hetekben hazavitték birtokára. Egészen meg volt törve a hajdan délczag ember. Fénytelen szemével bambán nézett a világba és nem szólt senkihez egy szót sem. Most aztán megtört lelkére ráborította szárnyát a megsemmisülés angyala: a szerencsétlen ember viszontagságos életét befejezte. Örökre lehunyta fényvesztett szemeit az az ember, ki szép reményekkel lépett az életbe, kiről ember nem tudta kideríteni, nagy bűnös volt-e, vagy nagyon szerencsétlen, a bánat vitte-e a tébolydába és a sirba, vagy a lelkifurdalás?

— **Juniális.** Nagy és Kis Torák község fiatalága f. hó 27-én a Konrad féle vendéglő keretében fényesen sikerült juniális rendezett, melyen nagy számban vett részt a vidéki közönség is. A díszes sátor, mely táncbelyül szolgált, valóságos szőnyegkiállítás képezett. A tárcz a csárdás szünni nem akará „hogy volt“ jai mellett kivilágos kivirradtig tartott. A jelen volt hölgyek névsora a következő: A szonnyok: Alexander Fülöpné, Chorlé Gyuláné, Dazsu Péterné, Domta Vazuné, Kécsi Tivadarné, Kindl Józsefné (Bégaszentgyörgy), Kindl Pálné (Bégaszentgyörgy), Klein Mórné (Szerb Ittebe), Kohn Samuné (Bégaszentgyörgy), Kassovits Salamonné, Lukinich Ödönné (Bégaszentgyörgy), Macherne (Katalinfalva), Orsó Gáspárné (Bégaszentgyörgy), Paltzmann Aladárné (Bégaszentgyörgy), Perényi Kelemenné (Bégaszentgyörgy), Steiner Aronné. Leányok: Berger Miczi (Oravicza), Hajduska Etel, Kassovits Giza, Kohn Rózsa (Bégaszentgyörgy), Lassó Augusta (Bégaszentgyörgy), Lohensteiner testvérek, Macher Lujza (Katalinfalva), Schiller Eta (Bégaszentgyörgy), Steiner Hermin, Walder Hermin és Marcza (Istvánföld), Viszkocsill Vilma (Katalinfalva).

— **Fehér cipők.** Fehér cipők kerültek most divatba, hordják emberek is, asszonyok is, lányok is, de egyelőre csak a fővárosban. Valaki, aki apró külsőségekből következtetni szeret az emberek belső mi voltára, azt mondhatná: ime az ártatlanság szimbolikus színe lekerült egész a lábbelire, hogy mentül gyorsabban és mentül bizonyosabban makula esek rajta. No de ennyire még sem szabad vinni az erkölcsi jelvények kutatását, inkább megállapodhatunk abban, hogy a hóhéher cipők csödöt mondanak a jó izlés előtt. A vakitón fehér lábravalórol, nem is hisszük, hogy megerje az ősi szezőnt; sem nem szép, sem nem praktikus, minden erénye az, hogy feltűnő villogásával magára vonja a figyelmet. Hát igaz dolog, hogy nem egy piczi lábacsának tulajdonosa éppen ennek a feltűnő tulajdonságnak örvend leginkább. Csak hogy éppen semmi joggal. Mert az optikának egyik törvénye szerint, melyet úgy hívják, hogy: irradáció, a fe-

hár szin látszólag megnagyobbítja a tárgyakat, így tehát a kicsi lábacskákat is, ha azokat hófőhár lábbelibe bujtatják. Ez az argumentum egymaga is elég súlyos arra, hogy megadja a kegyelem-dőfést ennek a kevésbé fehér, mint inkább zöld gondoltnak, amelynek eltemetésén szívesen jelenik meg minden jóízű ember.

Legujabb hírek.

Lönhart Ferencz +
Gyulafehérvár, jun. 29. Hosszu, nehéz betegségnek vetett ma véget a halál. Lönhart Ferencz, az agg netvennyolcz éves római katolikus püspök ma délben városunkban meghalt. Nem jött váratlanul a gyászhir. A püspök már hónapok óta súlyos betegen feküdt és semmi remény sem volt arra, hogy az orvosok talán megmenthetik életét. Súlyos baja abban is gátolta, hogy az egyházi ügyekkel foglalkozhassék s ezért vált szükségessé, hogy koadjutort nevezzenek ki melléje, a ki helyette a főpásztori teendőket végezte.

Az ujságírók nemzetközi kongresszusa.

Budapest, jun. 29. A sajtókongresszus tiszteletére Stockholmban rendezett ünnepek sora tegnap azzal az ebéddel folytatódott, a melyet a kiállítási igazgatóság rendezett. Az ebéden a trónörökös elnökölt, a ki az első felköszöntőt a királyra, a másikat pedig a kongresszuson képviselt államok szuverénjeire és fejeire mondotta. A trónörökös sok küldöttet, köztük több osztr. és magyar hirlapírót bemutatott magának és élénk rokonérzését fejezte ki hazánk iránt. A kongresszus tagjai tegnap Sallsokjőbadenbe, e gyönyörű nyaralóhelyre is kirándultak, ahol a stockholmi ujságírók adtak ebédet. Este diszelszólás volt az operában, amelyen a király is jelen volt. Az uralkodó nagy óvációkban részesült. A közönség a svéd himnusz állva hallgatta végig és minden nyelven éltette a királyt. A kongresszust holnap berekesztik. Holnap délután a drottengholmi királyi palotában fogadás lesz.

A németországi válság megoldása.

Berlin, jun. 29. Egy kiel felhivatalos jelentés szerint Bülov bárót bizta meg a császár a külügyi hivatal ideiglenes vezetésével, miután Marschall báró államtitkár egészségi állapota kizárja, hogy hivatalába visszatérhessen. Bülov báró azonban csak akkor lép majd hivatalba, a mikor a császár visszatér északi utjából. Addig Rotenhan br. államtitkár-helyettes vezeti a külügyeket. E jelentésből kitűnik, hogy Bülov báró más állásra van kizemelve és nem pusztán utódja Marschallnak. Inkább úgy látszik, hogy rövid idő alatt birodalmi kanczellárrá fog kineveztetni. Mint a külügyek ideiglenes vezetője, a császárt Szent-Pétervárra is elkiséri, ősszel pedig, amikor Hohenlohe visszatér, az utódja lesz. Marschall valószínűleg Kinderlen Wächter fogja pótolni.

Affendakisz a politikában.

Budapest, jun. 29. Szalavszky Gyula főispán sajtópörében, melyet Rakovszky István országgyűlési képviselő és Binder Tivadar, a Pressburger Tagblatt szerkesztője ellen indított, a pozsonyi esküdtszék késő éjjel mondotta ki a verdiktet. Az esküdtek Rakovszky István képviselőt 12 szavazattal az „Affendakisz in der Politik“ című cikk által elkövetett rágalmaságban és Binder szerkesztőt a cikk közlésével elkövetett rágalmaság vétségében 11 szóval 1 ellenében vétkesnek mondták ki. A törvényszék éjféli után 1 órakor hirdette ki az ítéletet, mely szerint Rakovszky 3 havi fogházra és 500 forint pénzbüntetésre és Binder 3 heti fogházra és 50 frt pénzbüntetésre ítéltettek.

Tarnóczy felmentve.

Budapest, június 29. Több napi tárgyalás után szombaton délután hirdette ki Tóth Ernő elnök a törvényszék ítéletét, amely Tarnóczy Gusztávot a Lazarovics Mihály kárára elkövetett és btkv. 355 § ába ütköző s a 356 § szerint minősülő sikkasztás vádja alól fölmenti.

Spanyolország haboruja.

Madrid, június 29. Canovas miniszterelnök kijelentette a kamara ülésén, hogy azon esetben, ha a betegségek nagy pusztítást okoznának az Antillák hadseregében, akkor októberben 20,000 embert fognak Kubába küldeni, hogy azok a hiányt kipótolhassák és teljes erővel nyomhassák el a lázadást.

Táviratok.

Országgyűlés.

(A képviselőház ülése június 30-án.)

Budapest, június 30. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A képviselőház mai ülésén kezdte meg a cukoradóról szóló törvényjavaslat tárgyalását.

Neményi Ambrus előadó rövid beszédben ajánlja a javaslatot elfogadásra.

Komjáthy Béla hosszasan foglalkozik a javaslattal, melynek szónok szerint fontos állami és pénzügyi akadályai vannak. Rámutat azon körülményre, hogy hiányzik a garancia, melynél fogva a javaslat elfogadása esetén Ausztriában létrejön egy hasonló törvény, mely megfelel az alkotmány összes követelményeinek. — Kimutatja, hogy a javaslat kizárólag az osztrák iparnak válik javára, már pedig mi nem fogadunk el ajándékot, de adni sem akarunk olyant. Beszéde végén határozati javaslatot nyújt be, mely szerint utasítsassék a kormány, hogy az önálló vámterületet minél előbb léptesse életbe és törölje el a cukorprémiumokat.

Lukács pénzügyminiszter a jobb oldal zajos tetszése mellett reflektál Komjáthy beszédére. Aggodalmasnak tartja ugyan, hogy Ausztriában e törvény rendelti uton hajtassék végre, de szükség van rá cukoriparunk iöllandítése czéljából, mely ellenkező esetben nagyon károsulna. Hajlandó azonban a javaslatba oly intézkedéseket felvenni, melyek szerint, ha Ausztriában nem történik megfelelő törvényes intézkedés, e törvény nálunk is hatását vesztené. (Hosszantartó élénk tetszés jobbról.)

Legközelebbi ülés holnap.

A tőzsdéről.

Budapest, június 29. (A nébecskerei Lloyd társulat távirata.) Kötöttett buza őszire 8.12—14, buza júniusra 7.90—95,

tengeri július-augusztusra 4.20—22, őszire 4.8—20, zab 5.36—38, repce 11.50—60. Buzában kínálat mérsékelt, vételkedv korlátolva, forgalom 15.000 q.

Dr. Brájjer Lajos távollétében a szerkesztésért felelős
Mayer Rezső.

Hirdetések.

540. h. k. szám. 1897.

Pancsovai főszoigabiróságtól.

Hirdetmény.

Paszkul Döme, Koszta, Drága és Alexandra, mint a hasonnevű szefkerini 264 számú házközösségnek ismeretlen helyen tartozkodó tagjai ezennel felhivataknak, hogy a fentnevezett házközösség megszüntetése végett Szeferin község házához 1897. évi július hó 26-án délelőtti 9 órára kitűzött tárgyaláson vagy személyesen jelenjenek meg, vagy a részökre kinevezett gondnok Csirits István szefkerini lakost czélszerű képviselőkre nézve kellően utasítsák, mert ellenkező esetben ezek elmulasztásának következményeit maguknak tulajdoníthatják.

Kelt Pancsován, 1897. évi június hó 13 án.

618—1.1

Bartóffy,
főszoigabiró.

2319—1897. szám.

637—3.1

Hirdetmény.

Torontál vármegye törvényhatósági bizottsága az 1897. évi május hó 31-én kelt 809/29252 számú határozatával a vármegyeház istállóján szükségessé vált tatarozási munkákat 726 frt 19 kr. összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkálatok fogaratosításának biztosítása czéljából az 1897. évi július hó 10-ik napjának d. e. II órájára a torontálvármegyei m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtók felhivataknak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó, s a részletes feltételekben előírt 5% nyi bánatpénzzel ellátott zárt ajánlatokat kitűzött nap d. e. 10 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett magy. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Nagy Becskereken, 1897. évi június hó 28-án.

M. kir. államépítészeti hivatal.

!Pénz!

földekre és házakra
a legolcsóbb kamatok mellett

a legkisebb összegtől a legmagasabbig közvetítetik.

A visszafizetés tetszés és tehetség szerint történhetik.

Pontos és gyors keresztülvezetés felett mindenki meggyőződve lehet és szolgálak minden e szakmába vágó felvilágosítással bérmentve.

Együttal ajánlom magamat mindennemű állami és magánsorsjegyek, arany és ezüst pénzek, idegen bankjegyek méltányos bevásárlása és eladására, nemkülönb mindennemű szelvények beváltására.

Igérvények minden huzásra.

Részletlevelek valamennyi sorsjegyekről.

I. nagybecskereki váltó- és bizományi üzlet

Kadelsburger L.

19—40.12

890/97. szám.

571-10.10

10302. kig. szám 1897.

624-2.2

740. b. v. szám 1897.

634-1.1

Hirdetmény.

Az alulírott üzletigazgatóságnak van szerencséje a n. érd. közönség b. tudomására hozni, hogy

Jégkészítő gépe

még a f. hó folyamán elkészül s így a jégszállítást, illetve elárulást a jövő hó 1-től fogva megkezdi.

Előjegyzések jégre az üzletigazgatóságnál eszközölhetők. A jég ára házhoz szállítva 100 kilogrammonként 2 frt 50 kr., megjegyezvén, hogy a kiadásra kerülő legcsekélyebb mennyiség 1 tuskó, amely körülbelül 10 kgr.

Nagy-Becskekerék, 1897. június 7-én.

A torontói helyi érdekű vasutak üzletigazgatósága.

5208. közig. szám 1897. A nikindai járás főszoigabirójától

Pályázati hirdetmény.

A 600 frt készpénzfizetés és szabad lakással javadalmazott Tisza-Hegyes községi segédjegyzői állás betöltendő lévén, felszólítanak mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy kellően felszerelt kérvényüket folyó évi július 15-ig a nagykikindai szolgabírói hivatalhoz beküldjék.

N.-Kikindán, 1897. évi jun. hó 25-én.

Főszoigabiró h. t.

ifj. Steinbach Antal,
tb. főszoigabiró.

629-2.2

7094. szám 1897.

626-3.2

Pályázati hirdetmény.

Nagy-Komlós községben ujonnan rendezesített segédjegyzői állásra, mely évi 400 frt fizetéssel van összekötve, pályázatot hirdetnek és felhívom mindazokat, a kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket hozzáam folyó évi július hó 14-ig betérjesszék, mert a később érkezők figyelembe vétetni nem fognak.

Zsombolyán, 1897. évi június hó 24-én.

Fóris József,
főszoigabiró.

6370. I. 1897. szám.

623-3.3

Pályázati hirdetmény.

Torontálmege török-becsei járásba kebeleztet Karlova községben 420 frt évi fizetéssel egybekötött községi irnoki állás üresedésbe jött; felhívom pályázni kívánókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket folyó évi július hó 25-ig hozzáam annyival is inkább benyujtsák, mert a később érkező kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

T.-Becsén, 1897. évi június hó 23-án.

Lowieser,
főszoigabiró.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tesszük, miszerint az első jarkováci tak. pénztár mint részvénytársaság f. évi május 27-én tartott rendkívüli közgyűlésében feloszlását és vagyonának 6 év alatt teendő felszámolását elhatározta.

Ennélfogva a ker. törvény 202. §-a értelmében felhívjuk a társaság hitelezőit, miszerint követéseiket ezen hirdetménynek harmadszori közzétételétől számított hat hó alatt érvényesítsék, illetőleg a megválasztott felszámoló elnökének Poroszkay Béla urnak (l. N.-Becskekeréken), bejelentésük.

Az első jarkováci takarékpénztár igazgatósága.

629-3.2

Zárt ajánlati hirdetmény.

N.-Becskekerék r. t. város tanácsa részéről ezennel közzétetik, hogy a városi irodák, női zárda, kórház, községi és felekezeti iskolák fűtésére az 1898, 1899. és 1900 ik években szükséges, összesen mintegy 2000 köbméter tüzfűtés beszerzése tekintetéből zárt ajánlati versenyt tart.

Felhívtnak vállalkozni szándékozók, miszerint 50 kros bélyeggel és 250 frt bánatpénzzel ellátott ajánlatukat és pedig: gyertyánfára, kőrisfára, cserfára és bükkfára külön-külön az egész mennyiségre 1897. évi július hó 7 nek d. e. II órájáig a városi II. tanácsnoki irodában annyival inkább benyujtsák, minthogy később érkező ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

A feltételek a hivatalos órák alatt fenti irodában betekintheők.

N.-Becskekerék, 1897. június hó 23-án.

Dr. Grandjean József,
polgármester.

5209. közig. szám 1897. A nikindai járás főszoigabirójától

Pályázati hirdetmény.

A 300 frt évi fizetéssel egybekötött Boesár községi irnoki állás választás utján betöltendő lévén, felszólítanak mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy kellően felszerelt kérvényüket folyó évi július hó 15-ig a nagykikindai szolgabírói hivatalhoz küldjék be.

N.-Kikindán, 1897. évi jun. hó 25-én.

Főbiró hiv. távol:

ifj. Steinbach Antal,
tb. főszoigabiró.

630-2.2

4627. tkvi szám. 1897.

636-1.1

Arveresi hirdetmény.

A törökbecsei kir. járásbiróság, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Strasser és König végrehajthatónak Novoszelyácsi Sándor araci lakos végrehajtászenvedő elleni 62 frt iránti végrehajtási gyében a területen levő Aracs község határában fekvő 2960. sz. tjkvben foglalt A. I. 5618/271. hrsz. 130 □-öl szántó 302 frt kikiáltási árban 1897. évi július hó 16-ik napján délelőtt 11 órakor Aracs községi házában árverés alá fog bocsátatni és a kikiáltási áron alul is el fog adatni, és hogy az árverés napjától fogva a lejárandó váltáság-összeg átszáll a vevőre.

Venni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában jelölt és óvadékképesnek nyilvánított értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy neki a bíróságnál előlegesen elhelyezett bánatpénzről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Vevő köteles a vételért 2 egyenlő részletben és pedig az első az árverés jogerőre emelkedése után 15 nap, a másodikat 30 nap alatt, mindig az árverés napjától számított 5% kamattal együttesen a törökbecsei kir. adóhivatal, mint letéti pénztárnál szabályszerű letéti kérvény kapcsán lefizetni és a vétel után járó kincstári illetéket viselni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíthatni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatali órák alatt a kir. járásbiróság tkvi irattárában és Aracs község előljárásságánál megtekintheők.

Török-Becsén, 1897. évi május hó 11-én. A kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság.

Jakabffy,
kir. járásbiró.

Arverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött bírósági végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a nagybecskereki kir. járásbiróságnak 1896. évi 6916. sz. végzése folytán Marianovich János antalfalvai ügyvéd által képviselt Mandukits Constantin tvásárhelyi felperes részére Klee Száva nagybecskereki lakos alperes ellen 74 frt 47 kr. követelés s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 413 frt 55 kr-ra becsült ingóságokra a nbecskereki kir. jbiróság 11921/1897. sz. végzésével a további eljárás elrendeltetvén, annak az alap és felülfoglaltatók követelése erejéig is, amennyiben azok kielégítési jogot nyertek volna, N.-Becskekeréken, végrehajtást szenvedőnek lakásán és szőlőjében leendő megtartása határidőül 1897. évi július hó 6-ik napjának délután 2 órája kitézetik, a mikor a bíróság lefoglalt batorok és kőesmai szerelvények a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhívtnak mindazok, kik az elérvezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy elsőbbségi jelentéseiket az árverés megkezdéséig alulírt kiküldött írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák, mert különben csak a vételár fölöslegére fognak utaltatni.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Nagybecskereken, 1897. évi június hó 22. napján.

Simonich Zsigmond,
kir. bírósági végrehajtó.

40 5. tkv. szám. 1897.

619-1.

Arverési hirdetmény és árverési feltételek.

A nagybecskereki kir. törvényszék, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a kir. kincstár végrehajthatónak Maivkov Milán és Marinkov Száva sz. ittebei lakosok végrehajtást szenvedők elleni 212 frt 34 1/2 kr tőkekövetelés s jár. iránti végrehajtási ügyében az árverést elrendelte.

Ennek folytán a nbecskereki kir. törvényszék területében levő Szerb Ittebe község 76 sz. tjkvben 138. 139. hrsz. a. felvett 73. ö. isz. ház 400 □-öl beltelekkel 400 frt, 4496/b, 4867/38, 2681/b/2, 3422/b/2 hrsz. alatt felvett 2 hold szántó és 400 □-öl pótkert 197 frt kikiáltási árban 1897. évi július hó 12-ik (tizenkettő) napjának d. e. 10 órájkor Sz.-Ittebe községi házában megtartandó nyilvános árverésen a következő feltételek alatt fog eladás alá kerülni.

1. Ha a megállapított kikiáltási áron felül ígérte senki sem terne, az árverésre kitézött birtok szükség esetén a kikiáltási áron alul is el lesz adandó.

2. Árverezni kívánók tartoznak az ingatlan kikiáltási árának 10%-át, vagyis 40 frtot 19 frt 70 krt készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított s az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt m. kir. ig. minisztr. rendelet 8. §-ában jelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt ezen kir. törvényszék tkvi irattárában és Sz.-Ittebe község előljárásságánál megtekintheők.

Nagybecskereken, a kir. törvényszék tkvi hatóságánál, 1897. évi április hó 9. napján.

Kiss,
kir. tvezi bíró.